

بسمه تعالی

احکام پیشنهادی ناظر به عرصه فرهنگ و فرهنگ عمومی

در برنامه هفتم توسعه جمهوری اسلامی ایران

(مطرح شده در جلسه ۷۸۴ مورخ ۱۴۰۱/۸/۲۴ شورای فرهنگ عمومی کشور)

حکمرانی فرهنگی

- سازمان اداری و استخدامی کشور با همکاری سازمان برنامه و بودجه و شورای عالی انقلاب فرهنگی موظف است به منظور حرکت به سمت الگوی حکمرانی شبکه‌ای مردم‌پایه و جلوگیری از موازی‌کاری و نیز بهینه‌سازی و هماهنگ‌سازی دستگاه‌های فرهنگی و هنری دولتی و عمومی غیردولتی که از منابع عمومی تغذیه می‌کنند و نیز کلیه دستگاه‌هایی که فعالیت‌های آنها پیامدهای قابل توجهی در فرهنگ عمومی دارند، ظرف مدت سه سال بر اساس آمایشی از اهداف و مأموریت‌ها و ساختار این دستگاه‌ها، پیشنهادات اصلاحی خود را برای بررسی به هیئت دولت و شورای عالی انقلاب فرهنگی ارسال نماید.

تبصره: دولت موظف است ظرف مدت یکسال این پیشنهادات را بررسی کرده و در قالب لایحه‌ای جهت تصویب به مجلس شورای اسلامی و سایر مراجع ذیصلاح ارسال نماید.

- سازمان برنامه و بودجه کشور با همکاری وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی مکلف است به منظور پیش‌بینی اثرات و پیامدهای فرهنگی و اجتماعی هر نوع طرح، تصمیم و اقدام کلان فرهنگی، اجتماعی، سیاسی، اقتصادی، حقوقی و قضایی دولتی و حاکمیتی و نیز اعمال شاخص‌ها و استانداردهای توسعه‌ای مبتنی بر هویت ایرانی و اسلامی، مرکز ملی پیوست‌نگاری فرهنگی را تاسیس نموده و در تمامی موارد ذکر شده، در چارچوب نقشه مهندسی فرهنگی کشور اقدام به تهیه و اجرایی‌سازی پیوست فرهنگی-اجتماعی پروژه‌ها، تصمیمات و اقدامات فوق‌الذکر نماید.

تبصره: ابلاغ بودجه کلیه تصمیم‌ها، طرح‌های کلان و اقدام‌های توسعه‌ای و اجرایی توسط سازمان برنامه و بودجه منوط به تأیید گزارش پیوست فرهنگی و اجتماعی آنهاست. نظام‌نامه و شرح خدمات پیوست نگاری فرهنگی و اجتماعی و ساز و کار اجرای پیوست فرهنگی و اجتماعی توسط کارگروه ملی پیوست نگاری فرهنگی و اجتماعی شامل رئیس سازمان برنامه و بودجه، وزیر ارشاد، دبیر شورای عالی انقلاب فرهنگی، دبیر شورای فرهنگ عمومی، وزیر کشور، رئیس سازمان تبلیغات اسلامی و دو تن از اساتید و پژوهشگران شناخته شده حوزه فرهنگی و اجتماعی هر دو سال یکبار مورد تصویب و تأیید قرار می‌گیرد.

- در جهت توزیع عادلانه فرصت‌ها و منابع مادی و معنوی در کشور و توجه به تکرر و تنوع فرهنگی نواحی مختلف ایران به عنوان مهم‌ترین ظرفیت توسعه درون‌زا، پایدار و فرهنگ‌بنیان، سازمان برنامه و بودجه کشور موظف است با همکاری وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و وزارت گردشگری و میراث فرهنگی نسبت به تدوین «آمایش فرهنگی ایران» بر اساس شاخص‌های ۱: اقلیم‌های فرهنگی ایران، ۲: وضعیت شاخص‌های فرهنگی و اجتماعی، ۳: امکانات کالبدی حوزه‌های دین و فرهنگ و هنر، ۴: ظرفیت‌های نامشهود فرهنگی و اجتماعی تاریخی و تمدنی، ۵: ظرفیت‌های علمی و آموزشی در حوزه فرهنگ و هنر و ۶: اقتصاد فرهنگ متناسب با متناسب با مسائل و ظرفیت‌های اولویت‌دار فرهنگی-اجتماعی بومی هر منطقه اقدام نموده و آن را در طراحی راهبردها و سیاست‌های توسعه‌ای و فرهنگی مدنظر قرار دهند.

تبصره ۱: سازمان برنامه و بودجه و نیز وزارت خانه‌های فرهنگ و ارشاد اسلامی و میراث فرهنگی و گردشگری موظفند توزیع امکانات، بودجه و نیروی انسانی خود را متناسب با این آمایش تنظیم کنند.

تبصره ۲: دفتر آمایش فرهنگی کشور، با عاملیت وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و همکاری سازمان برنامه و بودجه و وزارت میراث فرهنگی و گردشگری و شورای فرهنگ عمومی، به منظور جمع‌آوری داده‌ها و اطلاعات آمایش فرهنگی کشور و تجمیع و به‌روزرسانی آن تأسیس می‌شود.

- به منظور آگاهی از نقاط نحیف و فربه در حوزه پژوهش‌های فرهنگی-اجتماعی، بررسی روندها در حوزه‌های فرهنگی-اجتماعی، انباشت دانش و ایجاد شفافیت علمی در برون‌دادهای پژوهشی، وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی با همکاری وزارت علوم تحقیقات

فناوری و وزارت کشور و دیگر دستگاه‌ها و نهادهای فرهنگی و اجتماعی موظف است «سامانه جامع پژوهش‌های فرهنگی و اجتماعی ایران» را راه‌اندازی نماید.

تبصره ۱: این تجميع شامل پایان‌نامه‌های دانشجویی، مقالات علمی و پژوهشی، نشریات علمی و فرهنگی، کتاب‌ها و طرح‌های پژوهشی دستگاه‌های مختلف در حوزه‌های فرهنگی و اجتماعی است.

تبصره ۲: کلیه دستگاه‌های اجرایی و نهادهای عمومی که از منابع عمومی بهرمنند هستند موظفند همه تولیدات پژوهشی خود در حوزه‌های فرهنگی و اجتماعی را در این سامانه بارگذاری کنند.

- وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و وزارت کشور موظفند در دوره‌های دوساله شاخص‌های اصلی فرهنگی و اجتماعی کشور شامل: ارزش‌ها و نگرش‌های ایرانیان، خانواده و جمعیت ایرانیان، وضعیت جوانان، زنان و نوجوانان، مصرف رسانه‌ای، فرهنگی و هنری ایرانیان، سواد فرهنگی ایرانیان، مشارکت و سرمایه اجتماعی ایرانیان، وضعیت مطالعه و فراغت، فرهنگ عمومی در ایران (شامل فرهنگ اقتصادی، فرهنگ سیاسی، فرهنگ محیط زیستی، فرهنگ شهروندی، فرهنگ رسانه‌ای) امکانات، تجهیزات، نیروی انسانی، مصرف کالاها و خدمات فرهنگی، شاخص‌های مربوط به عدالت فرهنگی و اثربخشی فعالیت سازمان‌های عرصه فرهنگ را در سه سطح وضعیت‌سنجی، فرایندپژوهی و آینده‌پژوهی مورد سنجش قرار داده و نتایج آن را به صورت عمومی منتشر نماید.
- به منظور حرکت در جهت توسعه فرهنگ مبنا مبتنی بر پیشران‌های فرهنگی، بهره‌برداری از هم‌گرایی ظرفیت‌های ملموس و ناملموس فرهنگی و فعال‌سازی اقتصاد فرهنگ مبتنی بر بازیابی هویت ایرانی اسلامی دولت مکلف است تا در طی برنامه هفتم توسعه پنج منطقه ویژه فرهنگی در کشور تعریف و تعیین نماید.

تبصره: دولت مکلف است در این مناطق ویژه فرهنگی، جهت برپایی مراکز و کانون‌های فرهنگی و هنری، اعطای تسهیلات برای سرمایه‌گذاری پایدار، تعریف معافیت‌های مالیاتی بر محور توسعه فرهنگ بنیان منطقه، ایجاد امکانات در جهت رونق گردشگری داخلی و بین‌المللی، پیگیری تحولات زیرساختی در زمینه‌های عمرانی و مواصلاتی و هتل‌داری، تثبیت و روزآمدسازی ظرفیت‌ها و عناصر فرهنگی بومی-محلی و نیز انسجام‌بخشی نیروهای فرهنگی و اجتماعی تمهیدات لازم را فراهم نماید.

- به منظور تعاطی افکار، ارتقاء فرهنگ مشارکت و واقعی سازی روند کنش گری فعال آحاد مردم در فرایند حکمرانی، اولاً نسبت به حمایت، تسهیل گری و زمینه سازی جهت ایجاد جریان گفتگوی عمومی و تخصصی ناظر به اهم مسائل فرهنگی و اجتماعی در سطح ملی، منطقه ای و محلی اقدام نموده و برنامه عملیاتی دستگاه های مختلف را برای و ثانیاً در سال اول اجرای برنامه هفتم، برنامه منسجم و کاربردی جهت تحقق مشارکت اصناف، سمن ها و سایر گروه های اجتماعی مردمی و جامعه مدنی در فرایند حکمرانی ارائه نماید.

- دولت موظف است از تولید و نشر آثار فرهنگی و هنری نواحی و مناطق مختلف ایران و همچنین برگزاری آئین ها، مناسک و جشن های محلی از طریق فراهم آوردن زمینه های برگزاری رویدادهای اقوام و نواحی مختلف ایران و اتصال زنجیره گردشگری و اطلاع رسانی ملی به آن با محوریت ظرفیت های مردمی با هدف هم گرایی میان هویت های فروملی و هویت ملی اقدام نماید.

صنایع فرهنگی

- دولت موظف است با هدف ارتقای سهم اقتصاد فرهنگ در تولید ناخالص داخلی، با تاکید بر بخش گردشگری، صنایع خلاق فرهنگی و صنایع دستی نسبت به توسعه و حمایت از تکمیل زنجیره ارزش در عرصه بازارپردازی فرهنگی با تأکید بر تحقق رقابت پذیری، رفع انحصار و توسعه صادرات تولیدات و خدمات فرهنگی در سطح بازارهای داخلی و بین المللی اقدام نماید.

گروه های نسلی

- وزارت ورزش و جوانان با همکاری سایر دستگاه های دولتی و عمومی مکلف است با تمهید شرایط لازم و ایجاد کارگروهی متشکل از نهادهای فرهنگی رسمی، عمومی و مردمی، نسبت به مسائل نوجوانان و جوانان و ابعاد مختلف سبک زندگی آنان اولاً فهم و اشراف کافی به دست آورده و ثانیاً در جهت امیدآفرینی و مسئولیت پذیری از طریق زمینه سازی مشارکت اجتماعی هدفمند، نسبت به طراحی و اجرایی سازی برنامه های عملیاتی اقدام نماید.
- کلیه دستگاه های فرهنگی و هنری دولتی و عمومی غیر دولتی و نیز بخش های فرهنگی و اجتماعی دستگاه های اجرایی که از بودجه عمومی بهره می برند موظفند با همکاری وزارت آموزش و پرورش حداقل ۲۰ درصد از بودجه خود را در جهت تولید محتوای آموزشی، فرهنگی و هنری و رسانه ای برای قشر کودک و نوجوان (۵ الی ۱۸ سال) از طریق آموزش و پرورش هزینه کنند. معاونت

پرورشی وزارت آموزش و پرورش با همکاری سازمان برنامه و بودجه مکلف به تشکیل شورایی از دستگاه‌های فوق‌الذکر جهت هماهنگی تخصیص و فرایند هزینه کرد این بودجه خواهند بود.

گردشگری مذهبی و اربعین

● به منظور تسهیل و زمینه‌سازی حضور مردم در مراسم پیاده‌روی اربعین، دولت موظف است نسبت به شناسایی دقیق نیازها و مشکلات زائرین، برنامه‌ریزی و تدوین سازوکارهای لازم جهت ساماندهی امور زائرین، تأمین زیرساخت‌های لازم از طریق حمایت از نهادهای دولتی و مردمی در این عرصه، و توسعه امکانات و فعالیتهای فرهنگی و خدمات موردنیاز زوآر در مواقع و نقاط اصلی مسیر حرکت به سمت پایانه‌های مرزی اقدام نماید.

● وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی موظف است با هدف استفاده از ظرفیت تکثر و تنوع فرهنگی نواحی مختلف ایران و حراست و احیاء از آثار فرهنگ ایلی، عشایری، روستایی و قومیت‌های ایرانی نسبت به تکمیل و توسعه زنجیره گردشگری بومی به مثابه یکی از ارکان توسعه فرهنگ مبنا و پایدار از طریق هم‌افزایی نهادهای مختلف رسمی و عمومی و حمایت از مراکز گردشگری بومی عشایری و روستایی، رویدادهای مشارکت‌آفرین و ساماندهی زیست‌بوم گردشگری رویداد اقدام نماید.

دبیرخانه شورای فرهنگ عمومی کشور